

langs de riettoppen scheerden. Ondanks ijverige nasporingen werden de vogels later niet meer door den bewaker aangetroffen. (t. K.).

***Gelochelidon n. nilotica* (Gm.) — Lachstern.**

Op 1 Juni 1939 nam de bewaker van het Kampereiland aldaar bij de Ramspol 2 lachsterns waar, die roepend in de richting van de Ketel trokken. Voor vroegere waarnemingen aldaar, zie Vogels Zuiderzeegebied, p. 38 en Limosa, 9, p. 83. (t. K.).

***Larus minutus* Pall. — Dwergmeeuw.**

Terwijl de bewaker en ondergetekende op 28 Mei 1939 bezig waren een futenkolonie aan de kust van het Kampereiland te controleren, kwam een dwergmeeuw in het tweedejaars-kleed vlak over ons heen vliegen. Voor vroegere waarnemingen aldaar, zie Vogels Zuiderzeegebied, p. 40 en Limosa, 9, p. 148. (t. K.).

***Larus a. argentatus* Pont. — Zilvermeeuw.**

Volgens den bewaker van het Kampereiland, die sinds twee jaar, na de broedtijd, met een botter op het IJsselmeer bij Kampen vist, zijn aldaar deze zomer opvallend veel zilvermeeuwen aanwezig. Wellicht hangt dit — zoals ook in de dagbladen werd verondersteld — samen met het op grote schaal verdrijven op de broedplaatsen. (t. K.).

***Grus gr. grus* (L.) — Kraanvogel.**

Op 7 Mei 1939 vloog 's morgens om 9 uur één kraanvogel zeer laag en duidelijk kenbaar over Sibbe bij Oud-Valkenburg van noord naar zuid. De vogel daalde en moet ergens in het veld neergestreken zijn.

(P. A. Hens).

Voor andere Mei-waarnemingen, zie Limosa, 11, p. 50.

(t. K.).

Kampen, begin Augustus 1939.

Oölogische en nidologische mededeelingen, 1939, 1

Naar bij de Redactie ingekomen gegevens samengesteld

DOOR
DE VRIES.

Vroege broedtijd van de tapuit, *Oenanthe oe. oenanthe* (L.).

Op 16 Mei 1939 ringde ik nabij het Ringstation Wassenaar in het duin 5 jonge tapuiten, die op 10 Mei waren uitgekomen, dus 6 dagen oud waren. Een broedtijd van 14 dagen aannemende en veronderstellend, dat dagelijks een ei werd gelegd en dat de laatste legdag samenviel met de eerste broeddag, komt men terugrekenend op 22 April als eerste legdag. Deze mededeeling heeft wellicht waarde als recent gegeven van overigens bekende broedgrensdata.

(J. C. Koch).

Een vroeg ei van de koekoek, *Cuculus c. canorus* L.

In aansluiting aan het in Limosa, 11, 1938, p. 98—115, omtrent bij tapuiten, *Oenanthe oe. oenanthe* (L.), gevonden koekoekseieren, vermeldde, zij meegedeeld, dat ik dit jaar in de eerste Meihelft en wel op 12 Mei 1939, dus zeer vroegtijdig, bij dezelfde soort een koekoeksei aantrof. Op 5 Mei werd het nest als bijna af bevonden; intusschen duurde het tot 9 Mei, alvorens het eerste ei was gelegd. Op 10 Mei bevatte het nest in den namiddag om 4 uur 2 eieren; tevens werd bij het inbrengen van de hand in de ongeveer 50 cm diepe holte de aanwezigheid van een vogel gevoeld (welke?). Om de storing zoo klein mogelijk te doen zijn werd de vogel niet gegrepen en werden ook de eieren niet naar buiten gebracht. Op 12 Mei om 16 uur bleek het nest verlaten te zijn: de schalen van 2 grondig gebroken tapuiten-eieren lagen nabij den ingang en in het nest lag één ei: een koekoeksei. Den volgenden dag was de toestand evenzoo, het nest was verlaten. Het koekoeksei was van het bruine type, dus geen in kleur aangepast ei.

Stuart Baker beschouwde de chromatische aanpassing van het koekoeksei aan die der pleegmoeder wel als het voornaamste bewijs van de volmaakte evolutie van het broedparasitisme. Jourdain daarentegen achtte een volstreekte passiviteit van de zijde van de geparasiteerde, dus een uitblijven van elke reactie op de parasiteerende handeling, het juiste criterium van volmaakte evolutie.

De reconstructie van het hier gebeurde is uiteraard onmogelijk, doch in ieder geval hebben wij volgens beide opvattingen hier een duidelijk voorbeeld van niet aangepast zijn. De eikleur is geheel afwijkend en de geparasiteerde heeft het nest verlaten (en wellicht, naar analogie van verschillende bekende voorbeelden zelf zijn eigen eieren uitgeworpen).

Het koekoeksei heeft geringe afmetingen: $20 \times 16,1$ mm (Gem. naar Reyer: $22,3 \times 16,5$). Het schaalgewicht bedraagt: 194 mgr. (J. C. Koch).

In knotwilg nestelende scholekster, *Haematopus o. ostralegus* L

Een mijner leerlingen vond reeds drie jaren achtereen een nest van een scholekster in een knotwilg, aan de spoorlijn Kampen—Zwolle, in de Mastenbroekerpolder. Op 11 Juni 1939 bezocht ik de plek en vond het nest met zwaar bebroede eieren op precies 1 meter boven den grond in een knotwilg, die alleen bebladerde twijgen droeg op het einde van een zeer dikke, bijna horizontale zijtak, welke van boven geheel open was en ongeveer halverwege het „nest” bevatte. (C. G. B. ten Kate).

Omtrent een geval van broeden van de scholekster in een door weersinvloeden uitgeholde kop van een paal, heeft Wigan, in Ardea, 3, p. 128, bericht; dit nest zat ± 2 m hoog (zie de figuren op de bijgevoegde plaat). Zelf vond ik eens een nest op een hoop overjarig riet, eveneens op ± 2 m hoogte, terwijl de heer Bûrdet het verscheiden jaren achtereen broeden van de scholekster op den nok van een Texelsche schuur vermeldde (zie ibidem, l.c.). (de V.).